

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljeni se pisma tiskaju po 5 str. svaki redak. Oglasi od 5 redaka stoje 60 str. za svaki redak više 5 str. ili u slučaju opetovanja u pogodno sa upravom. Novci se ližu podtarskom naputnicima (asogno postale) na administraciju "Nase Sloga". Ime, prezime i najblizu poštu valja točno označiti.

Komuz list nedodje za vrijeme, oca to javi odpravništvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana raspise: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Magaz rastu malo stvari, a u njima sve pokrvari. Nar. Po.

Izlazi svakog četrtka na otisak str.

Dopisi se nevrataju ako se i neizlaze.

Nepiljgovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 6 for. za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 3/2, i 1 za polgodina. Izvan carstva: više poštarina.

Na malo jedan broj 5 str.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Carintia br. 55

Nešto o naših poštah.

Po temeljnih državnih zakonih imade u Austriji svaki narod pravo, da se služi, sa bilo kojim c. kr. uređom, svojim materinskim jezikom. Amo spadaju dakle, sve javne c. kr. oblasti počam od ministarstva pak do najnižeg ureda. Brojimo dakle amo i c. kr. poštarske urede, bili oni u rukoh c. kr. činovnika ili u privatnih rukoh.

Što se tiče porabe hrvatskoga, dotično slovenskoga jezika u našem Primorju u obće, naposa u Istri, to se upravo kod c. i kr. poštarskih ureda najmanje pazi na to, da se zadovolji pravici i želji ogromne većine pučanstva naše pokrajine, dotično da se poštuja i vrše državni temeljni zakoni.

Nutarnji ili službeni jezik tih ureda jest njemački ili talijanski, većinom ovaj posljednji. Oni dopisuju sa ravnateljstvom pošta i, brzojava, sa svimi ostalimi oblastmi, dapače i sa strankama u jednom od spomenutih jezika. U našoj pokrajini neima valjda poštarskog ureda, koji bi u tom činio iznimku. Pa ako se i dade opravdati takovo postupanje obzirom na nutarnji jezik tih ureda sa c. i kr. oblastmi, nemože se toga nikako odobriti u koliko se to tiče stranaka, občina itd. Narodne občine i pojedinci — u koliko imadu posla sa poštarskimi uredi — primaju spise jedino u talijanskom ili njemačkom jeziku kano da hrvatskomu i neima traga u Istri. Gdje da tražimo taj nepravdi uzrok? Ponajprije u tom, što ravnateljstvo pošta i brzojava mimoilazi samo državne temeljne zakone, a to isto dozvoljava i podređenom činovništvu ili osoblju, koje većinom nepoznaje na-

šega jezika. Drugi razlog jest pako u to, što su u pokrajini skoro svi takozvani pošta meštri Talijani ili njihovi pristaše. Oni nepoznaju naš jezik, ili ako ga možda i poznaju, neće da se njim služe, ili da mu dadu i u uredu mjesto, koje ga po pravici i zakonu ide. Na ovu nepravdu nadovezati nam je i mnoge druge.

Sve tiskanice poštarskih nreda, kao što primance, teretni listovi, dopisnice, nakaznice itd. tiskane su u talijanskom ili njemačkom jeziku, il što je još češće u obih, samo nikada u jeziku većine pučanstva, u hrvatskom naime ili slovenskom. Dogodilo se često, da su stranke ili pojedinci zahtjevali, da njim se dade spomenute tiskanice u narodnom jeziku, no takav opravdan zahtjev nebijase uslišan, jer se obično činovnik ili upravitelj tim izgovori, da takovih tiskanica neima. Vjerujemo rado, da tiskanice takove neće same od sebe doći u nijedan poštarski ured, no da imade i hrvatskih tiskanica kod ministarstva, znademo pod izvjestno, jer se takove rabe u novije doba u posestrimoj Dalmaciji, u kojoj bijahu još nedavno tužaljke proti poštarskim uredom i proti zapostavljanju hrvatskoga jezika na dnevnom redu. Htjelo bi se dakle nešto više dobre volje, više obzira na pram narodu i mara do zakona, pak se ne bismo morali tužiti na urede i činovnike, koji su tuj radi naroda, nipošto pako ovaj radi njih.

Dalnji razlog našim tužaljkam nalazimo i u tom, što su u svih poštarskih uredih u našoj pokrajini svi oglasni, objave, upute itd. samo talijanske ili njemačke, kao da smo svi sami Talijani ili Niemci. Koliko je nam poznato objavdanjuju se i izvješaju takove tiskanice

ili spisi za one, koji dolaze po poslu u poštu; ili koji traže poduke u poštarskih poslovih, pa medju timi imade bez dvojbe i ljudih našega jezika, koji nepoznaju ili nisu dužni poznati tuđih jezika. No na žalost sl. poštarske oblasti mimoilaze i pri tom državni temeljni zakon, koji nedaje nijednomu prednost ili nadvladu nad drugim.

Kao što je sa tiskanicama tako il još lošije stojimo sa poštarskimi pečati. Osim dva ili tri poštarska ureda, počam od sl. ravnateljstva u Trstu pa do najnižega ureda u pokrajini, imadu svi izključivo talijanske ili njemačke pečate. Pravica, utemeljena na državnom temeljnom zakonu, zahtjeva, da se u hrvatskih mjestih Istro rabi hrvatske a u mješovitih hrvatske i talijanske pečate. no kod nas, reć bi, da je dotičnoj gospodi zakon i pravica deveta briga.

Da se toj nepravdi na put etane podneslo je prošle godine političko društvo "Edinost" peticiju na ministarstvo trgovine tražeć, da se i kod pošta uvede ravnopravnost jezika u Primorju. Korak taj našega društva ostao je do sada neuvažen. No to nas nebi imalo prestrašiti, nit bismo smieli shog toga klonuti duhom. Narodne občine i avjestinji naši muževi morali bi odlučno tražiti od ministarstva, ravnateljstva pošta i od poštarskih ureda u pokrajini; da se zakonu zadovolji. Svatko imade dužnost tražiti svoje pravo neće li, da izigra sebe i svoje pravo.

Pozivljemo indi naše občine i naše prvake u pokrajini, da to pravo odlučno traže, jer zakon je tuj i njemu se mora pokoriti svatko, koji je na nj pukžio prisegu Bogu i vladaru.

Hrvatsko pitanje i jedna talijanska žena.

Naš puljski drug "Il diritto croato" donosi u svojem broju 17. ove godine članak, koj mi evro radi njegove osobite važnosti u cijelosti u prevodu donasamo: Iskreno odobravamo i pohvala, kojom je jedna talijanska žena naš list popratila, njezine tople simpatije i velikodušno saučeeće za hrvatsko pitanje, koje mi brani-mo, u velike je začudilo naše neprijatelje. Njihov list, davi oduska tom začudjenju, il kaže, da su ti plemeniti osjećaji, nama posvećeni od dražestne gospodjice iz Verona, puko izmješljenje naše bajne fantazije, ili vjeruju, da su potekli iz pera talijanske žene, te teatralno viču nekim dramatičkim agrazacijem, veleći: To nije prava, dostojna kći Italije.

Tim oduškom, punim nevjere i zgrazanja, naši protivnici neviduju, da proti sebi izriču groznu osudu: oni se tim priznaju, da su nedostojni sinovi Italije, s kojom imenom toliko se ponose, jer tim zanicetaju one idejale, koji svakom iskrenom talijanskom srcu mora da budu etavi — bivaju odmetnici onih velikih načela, iz kojih se uzkrisi i razvi nova Italija.

Paš ovim idejalom, ovim načelom povladjivala je talijanska žena, koja hvaleći borioce pravo hrvatskog narodnog pitanja, sada pobudjuje začudjenje i zgrazanje u malodušnih prijui nekih izrodjenih Talijana Austrije. Ona, koja je očitala, kako se sva mladost gane čitaju vruće listove narodnih talijanskih aspiracija, ona je u stanju razumjeti — jednako kao svaki pošteni Talijan, kojem su još u pameti starne bitke za ujedinjenje domovine — svetost borbe, za koju se Hrvati bore. Okolnosti, u kojih se naš narod bori za svoja prava, mnogo su različite od onih, u kojih se Talijani borjahu; a različita su i sredstva za tu borbu; no ipak jedno te isto načelo nadahnulo je i nadahnjuje jedno i druge — naime načelo narodnosti i narodne slobode, koje svuda mora da je sveto: toli u krasnoj zemlji Apenina, koli medju ledom sjevera, i kod naroda, koji već postigoše vrhunac napredka, i u onih, koji koracaju na stazi prvjetje.

kolo nalik svedru izpod vode na krmi broda. Ressel rodom Čeh izumio vijak, a već 1829. godine činio je pokuse svojim parobrodrom u tričanskoj luci, no buduć da su bili Francuzi i Englezi nešto takvoga izumili, nije sva slava ostala Resselu i nije se najmanje materijalno okoristilo, kako je siromah mećno zaslužilo.

Gradili se parobrodi, sastala se družtva svuda naime u velikih pomorakih državah, a rado priznajemo, da nije ni naša država bila u tom baš najzadnja. Već god. 1828. englez William Moagan u Trstu dobi povlasticu za nekoliko godina od vlade za plovidbu medju Tratom i Mletcima. On je započeo plovidu ali buduć da bijaše brod malen i sa malo brzine, to mu nije posao valjao, a valjda i ljudi nisu imali pouzdanja u parnu silu.

Godine 1835. ustrojilo se privilegirano društvo austrijskoga "Lloyda", koje je počelo plovidu svojim parobrodmi u Mletke, Istru i Dalmaciju, ali jako za redko; za Dalmaciju svakih petnaest dana; nešto kasnije počeli su putovati u Grčku, Carigrad i po drugih krajevih svijeta, te je doista mnogo godina ovo društvo sjajno obdržavalo prebistvo u istoku osobito u Carigradu. Ostojala su i onda družtva engleska, francuska, kasnije i turcka, ali Levantinski, osobito Turci, najvoljili su putovati austrijskimi parobrodmi. Turčin bi čekao koji dan ali bi hotio putovati sa Niemca bapir (tako i danas zovu austrijski parobrod); na njemu su bili posve zadovoljni. a reć bi, da i danas ga vole.

PODLISTAK.

Parni stroj i parobrodarska družtva.

Izum ili iznašeće onog stroja (machine), koji se kreće silom pare, mnogo je stariji nego se u obće misli.

Sadašnje stoletje može se punim pravom zvati parni vijek, jer se samo u ovom stoletju počelo sa uspjehom upotrebljavati tu silu. Počelo se vrtiti mlinove bez vode i vjetra, tjerati brodove bez jedara, kočije bez konja itd. A tečajem vremena su učenjaci tako usavršili i razvili tu silu, da sada daje veličanstveno uspjeho osobito u trgovini i obrtništvu.

Bilo je još 1540. godine kada je Blesco de Garay španjolski izumio i napravio nješto, šta se je kretalo silom pare, koju daje vruća voda kada je posve zatvorena, ali taj njegov pokušaj nije mu nimalo koristio, jer u onaj vremena (ko mu je mogao vjerovati? Ljudi nisu se na to ni osvrtaali, jer se to smatrali ludotijom!

Opet nakon trideset ili četrdeset godina pojavljivali se pojedinci, koji su gonmo istraživali tu silnu moć, koju para daje, a posljednji je bio Denis Papin, koji je bio već 1707. godine na Vezeru sagradio brod i u njega položio parostroj. koji ga je imao tjerati, ali prije nego je iz rieke izišao, razjareni mornari skočile i polomile

i brod i stroj. Ti ljudi su se već onda bojali konkurencije. U ono doba pojavio se je Newcomen iz Škotske, koji napravio parnu makinu bolju nego druge, ali mu nije dala koristi kako ni njegovim predšastnikom.

Radio se James Vatt u Škotskoj godine 1736. Još kako dječie bavio se parom, koja je pirila iz kotlića kod ognja, a rastuće dječak neprerastao je istraživao tu parnu moć i nakon tolike muke i cilna napravio je makinu mnogo bolju i dvostruko korisniju nego li bijahu prvašnje; tim je parostroju osigurao budućnost.

Robert Fulton Amerikanac iz Pensilvanije dodje 1788. godine u Pariz i ondje počeo učiti i glavu mutiti kako bi mu za rukom pošlo, da napravi brod, koji bi para tjerala na mjesto vjetra. Novčanom pomoću amerikanskoga poslanika sagradio brod i parostroj, koji je vrtio dva kola na lopate i godine 1808. učini prvi pokus na Seini kod Pariza.

Narod je to maćio ali tomu nije vjerovao. Bila su tada rana vremena, a nikomau nebi bilo na um palo, da će to silno još i u ratu slušiti. Fulton je taj izum ponudio velikomu Napoleonu, ali i on, premda vrlo mudar izjavio se, da je to prava šarlatanarije. Fulton se tada vratio u Ameriku, no nit taj mu neopravdane rufe; njegovih zemljaci izumiehavali ga, ali on značaj šta čini, nije mario za smieh i za rug svojih sugrađjana, te sagradio parobrod komu dade ime Clermont. S njim je počeo plovidu po Hudsanis na veliko čudo

svieta, koji ga je izumiehavao, pak nakon srećnog uspjeha oni isti ljudi Fultona počele hvaliti i uzidizati do neba, ponosivši se, da je njihov zemljak izumio brod, koji ide bez jedara kuda hoće.

U isto doba bijaše pokušaja u Cljdu u Škotskoj i drugdje, te se pomalo počela ta parna plovidba razvijati najprvo poriekhak, pak na mjestnih plovihtah kod obale, a vremenom na širokom moru, pak preko oceana. Sve su države imale po koji parobrod, no usprkos tomu većina ljudi je taj izum držala za nekakvu igraluku; našlo se ipak i takovih, koji su ozbiljno mislili da pretrastivati taj izum, jer su u tom predviđjali velike koristi, premda nisu ni iz daleka ni sanjati mogli, da će ta parna moć toliki preokret učiniti u svijetu i da će parobrodarstvo doći do toga stepena, te je malda ne posve uništilo brodove na jedra, a s tim zaibaoz propastilo mnoga mjesta i u našem Primorju.

Napredak ne gleda na propast pojedinaca. Počela se skupljati družtva za gradjenje parobrodah. Engleska, koja je obkoljena morem i koja ima silna bogatstva, napravila je onda kako i sada više parobroda neg sva skrupna druge države.

Novi jedan izum je pripravio još veći preokret u parobrodih. Kolesa na parobroda, kakva sa tada svi imali, nebijahu dosta sigurna t. j. za velika mora bijahu odvise izložena, da valovi po njima lupaju, a kadgod je i polome, dočim je u ratnoj doba neprijateljsko zrno moglo lahko kolesa uzatiiti. Izumili su vijak (elice) t. j.

Najugledniji i najprosvjetljeniji mu-
 ževi Italije smatrali su da razdoblje
 prošlosti iskreno sačinjavaju štovanja i simpa-
 tije i Hrvatima i Slavenima u obće. Dosta
 da napomenemo imena Cavour-a, Toasca-
 i Mazzini-a.

Proti onima, koji su Hrvatima pred-
 bacivali, da su reaktionarci, koji se bore
 protiv madjarok silovitosti, Cavour se je
 digao i otvoreno ih branio u parlamentu
 subalpinskom, te je očitovao, da barjak
 pod kojim Hrvati vojevahu, bijaše barjak
 narodnosti, a ne reakcije.

Toasca od nas više puta citovan, pri-
 znao je misli slavenskih naroda karakter
 oslobodjenja. Oni — pisao je on — imaju
 da zaborave prošlost, dugu dobu suzanjstva
 i nepravde da od sebe strežu, protiv kojih
 danas se diže njihova sviet.

Mazzini, u svojim „Lettere slave“
 (Slavenska pisma), objelodanjenih u dnev-
 niku „L'Italia del popolo“ godiae 1857.,
 kojim bijaše zadaćom, da upozna većinu
 Talijana sa pravimi i zdravimi aspiracijami
 južnih Slavena, govori među ostalim s
 velikom ljubavju o političkom pokretu i
 napredku narodne misli u Hrvatskoj, Dal-
 matiniji, Slavoniji, Kranjskoj i južnoj Šta-
 jerskoj, te osobitim poštovanjem spominje
 Lyndevita Gaja i njegove „Hrvatske no-
 vine“, kao takodjer grofa Draškovića i
 družtvo po njemu osnovano u Zagrebu:
 „Matica ilirska“. U prvom pismu Mazzini
 je pisao: „Slavensko aspiracije nisu pro-
 lazno vrijeme, prouzrokovano od prolaznih
 historika, nego nasuprot naravski plod dugih
 historičkih tradicija“; — zatim upućivaše
 na „karakter slavenskoga plemena, dosada
 nemoga — da rabimo izraz Kollara o
 Europi, koja će novih aktivnih elemenata
 cijelom čovječanstvu doprinieti“. U drugom
 pismu opazišava: „Prve crte talijanske
 politike, kad Italija bude sjedinjena, mo-
 raju imati slavensko-helensku tendenciju“.
 A četvrto pismo zaključiti smionim i ve-
 likodušnim uzlikom: „Kad se Italija uz-
 kriši, ona će se uzkrišiti u ime jednog
 načela, uzkrišiti će se kao sestra svih onih
 plemena, koja kao i ona imaju pravo
 „ostati državami“.

U nekih člancih, kašnjoje objelodanjenih
 u dnevniku „La Roma del popolo“
 godine 1871. Mazzini govoreći o probu-
 djenju „Slavenske agitacije“ pisao je:
 „Slavensko gibanje nastalo je kao i naše,
 svojvoljno iz uagona i pravednog ponosa
 naroda, iz zametaka budućnosti, sadržanih
 u historičkih tradicijah i narodnih pjesmah,
 iz primjera drugih naroda, iz probudjenih
 ideja, koje tražiše ili ne nadžošje slobodan
 odušak, iz svjestave svjesti za misiju, koja
 mora da se dovrši, i koja je upisana u
 božanstvenom narisu, što je Europu od-
 ređio za čine uzajamna napredka“. Iati
 članak sadržavao je i ove znamenite rieči:
 „Pravi objektivni međunarodni Italije, put
 najkraći za njezinu veliku budućnost, stoji
 naše višje, naimo tu, gdje se danas naj-
 vitalnije pitanje Europe razvija u bratimstvu
 sa ogromnim jakim elementom, koji je
 pozvan ili da ulije novog duha u zajednicu
 narodah, ili da ju narudi, ako zbog ne-
 promisljenog nepouzdanja, zabasa, te od-
 tuda započmu duga ratovanja i opasnosti:
 dječim je mir u savezu sa slavenskim
 plemenim“.

Tako pravi Talijani shvatiše narodni
 pokret našega naroda i drugih naših bra-

ćinskih naroda; tako ga je savršeno, kao
 leći naš rad i prava, rodoljubna kerka
 Italije gospodnja E. R. Milani.

I mi upozorujemo na to nježno ime,
 a da se u njemu divre svi naši domorodci
 te da ga poštuju, isto tako kao i svi
 iskreni talijanski rodoljubi; od tih inklu-
 zivijama svakako naše političke partije,
 koji spajaju među nase državane u Pri-
 morju. Ti ne znaju i ne mogu shvatiti
 visoku i velikodušnu borbu narodnosti, te
 boreći se proti Slavenima, oni ne brane
 narodna prava talijanskoga elementa kod
 nas, koji mi nikada i ne napustujemo, te
 kojemu ne prieti nikakova pogibiel, nego
 ti partalji hoće da uzdrže što mogućie
 duže nepravednu supremaciju austrijskih
 Talijana nad slavenskim narodom.

DOPISI

Iz Baške koncem jenara. (Konse).
 Eto konatno još par rieči toj „babi“,
 kojoj su mudrija ona gospoda, koja u
 toliko godina uprave, nisu bila kadra za
 Bašku ista učiniti. Moj delijo, ti znaš
 dobro, premda Bašanin mletačko krvi,
 da u vrijeme vladanja tvoga propaloga
 kandidata, nije se kod nas popravlilo ni
 puta ni staze. Rekao sam ti već prošle
 godine, da nisu marila ona zaboravljena
 gospoda, ni pripraviti si put do onde,
 gdje se već ne tušti trbuh tudjimi željvi.
 Znaš dobro, da med štetonosna djela,
 što su ih učinila ta gospoda, Bašanin ne-
 mogu si izbiti iz svojih budulskih glavah
 ono, što se je gori spomenuta Signoria
 stavila sa crkvom u pravdu, koja nam je
 doniela dosti škode. A gledaj, ako ti služi
 još vid, kako je u svemu drugije dan
 današnji. U pokopalište možeš ići liepom
 cestom. Obćinska kuća je malna sv je
 isplacena, jer od 4000 for. duga, isplaćeni
 je već 3000 for. Još koješta se popravi-
 lo, tu tvoje oči, zaslijepljene mrinjom proti
 Hrvatima, neće da vide napredka pod
 narodnom upravom.

Što se učione i učitelja tiče, to ću u
 kratko odgovoriti, jer nisam strukovnjak,
 te stoga nemogu prosuditi metodu odva-
 njega učitelja. Nu, da se i en bavi hrvatskom
 politikom, nemogu vjerovati, jer znaš, da
 je došao do današnji. Časti pomoćju
 kumovah, koji su Hrvatima nanieli dosta
 škode. No, da si ga spomenuo zbog što
 drugoga, bio bi i ja što kazao — ali tako
 ništa. Jedino mogu kazati, da je politika
 njemu deveta briga. Čudim se pako, da
 nisi spomenuo i učiteljen, njegova žena;
 koja mislim, da ti je dobro poznata. A sad
 prije nego zaključim, evo ti jedne opomene:
 Budući da si Bašanin, i ako jesu tvoji
 djedovi ili čak pradjedovi potekli od mle-
 tačke krvi, znaj, da su se troji roditelji
 rodili med Hrvatima, koji su ih i branili. A
 možda si i ti jednom više ljubio hrvatski
 jezik i da nisi tada mislio na mletačku
 krv, koja ti je već kasno pomutila mož-
 djane. Ali i ako hoćeš biti Mletčaninom,
 budi, ali pamti, da u Baški jih nema nego
 kad si ti tu. Možda bi ti se misliju dru-
 žila dva tri opojna prekomorskim duhom,
 nu ipak su rođena ili u Baški ili gdje
 drugdje u krsnoj Bodniji. Dakle, jer Ba-
 šćanin, bodni si i ti kao i ja, razlikom, da
 se ja nerasnim budulskog imena kao što

Dakle u prosvjetlenom svijetu imade
 danas svaka država više ili manje svoje
 parobrode, ako ne baš za dugu plovidbu,
 to ima za mjestne potrebe, za svoje obale.
 U našem adrijačkom moru bio je
 sam Lloyd, koji je plovio ali za male
 plovidbe on nije mario niti mar, jer mu
 valjda nije to koristilo. Znamo pako, da
 se već 1853. godine našao u Trstu vele-
 triak i brodovlastnik Spiro Gopčević iz
 Boke, koji je dobio dva željezna parobro-
 da „Štirbej“ i „Karadjordjević“ i s
 njima u brk Lloydova velikoga družtva
 otvorio plovidbu med Tratom i Mletcima,
 da nije taj izvredni poduzetni čovjek u
 svojoj ogromnoj trgovini propao radi krim-
 skoga rat, za stalno nase obale bile bi
 providjene parobrodmi bar dvadeset godina
 prije nego su bile.

Oko 1862. godine brodograditelj g.
 Stradthoff u sv. Roku kod Miljeh počeo
 rabiti jedan parobrod za svoju parobu i
 tim se je otvorila plovidba med Miljama
 i Tratom. Nakon par godina nekoja gos-
 poda u Trstu i okolici sagradio pomalo
 parobrodice za Kopar, Piran itd.

U ono doba bijaše ustrojeno senjeko
 brndarsko družtvo. Oro družtvo uvidi po-
 trebu plovidbe po svojih obala, te bez
 oklevanja odlučio graditi parobrod za plo-
 vitbu medju Senjom i Riekom.
 (Konse sledi).

maš ti. Bodi pako uvjeren, da možie troje
 mišli pokopati, jer Baška je za tebe pro-
 pala, kao što raj za rogatoga kraja — Be-
 zbeba. Zuhka je to pibela za troj mletački
 želudac med lehdopisatelj, ali što ćeš i Hrv-
 vati su progledali, te si nemogu učeti u
 glavu tvoje lude mišli.

Bašanin baškanske krvi.

Franina i Jurina
 Fr. Danas me nisi nezadržuj zač mi ni
 laano.
 Jur. Ča ti krov gori?
 Fr. Aj ne hvala Bogu nego gram Be-
 rancem meštra iskat, kega njim nisu
 bili vredni dat pazinski Talijanski, ni
 pital njihove podrepaice iz Berma.
 Jur. Dobro, dobro, ter ni ni meni laano,
 zač su mi Kanfanaraki šarenjčki na-
 ručili, da njim babcu namjenim.
 Fr. Tako Bog!
 Jur. Bog i Marija!

Pogled po svijetu.

Trst, dne 12. februara 1890.
Austro-Ugarska: Položaj stra-
 naka carevinskoga vieća nakon česko-
 njemačke nagodbe nije se još te
 ničem razjasnio. Obćenito se pako
 drži, da će se grof Taaffe od sada
 još manje bazirati na pravedne želje
 nenjemačkih narodnosti u Austriji,
 pošto će ga u glavnijih pitanjih po-
 dupirati njemački liberalci, na koje
 se do sada nemoga osloniti. Pješuo
 zadnji put o toj nagodbi, rekomo,
 da su Česi žrtvovali nagadjajuć se sa
 Niemci životna svoja pitanja, te da
 je opravdano veselje, koje vlada u
 židovsko-liberalnom novinstvu. Naše
 nazore potvrđuju ne samo izjave nje-
 mačkih liberalnih novina, već dapače
 i najradikalniji Niemci iz Česke. Ovi
 su naime držali dne 9. t. mj. skup-
 šćinu u Teplicu i tuj dali svomu ve-
 selju i zadovoljstvu tim oduška, da
 su se brojavno zahvalili ministru
 predsjedniku, da je nagodio Niemce
 sa Česi. Ta zahvala svjedoci nam
 najsajajnije, da je nagodbom zadovol-
 ljeno Niemcem, dočim su Česi žrtvo-
 vali vlastite interese i one svoje braće
 u monarkiji.

Srbija: Dogovori izmedju Srbije
 i Bugarske u poslu trgovačkom raz-
 bili se. Srbska je naime vlada zahje-
 vala, da podpiše trgovački ugovor
 bugarsko ministarstvo, nipošto knez
 Ferdinand, na što bugarska vlada ne-
 htjede pristati. Tim zahtjevom poka-
 zala je srbska vlada, da neprimaje
 princa Ferdinanda bugarskim knezom.

Bugarska: Kako smo javili zadnji
 put otkrivena je u Sofiji urota, kojoj
 bijaše na čelu poznati bugarski major
 Panica. Urotnici bijahu odlučili od-
 vesti princa Ferdinanda iz Bugarske,
 a prvake njegove stranke, napose
 ministre pozatvoriti. Zatvoreno je više
 častnika, trgovaca i novinara. Protiv-
 nici Bugarske i Slavenstva naziru u
 toj uroti ruske rublje, premda se
 znade, da je kolovodja urote, major
 Panica, odlučan protivnik Rusije. Bu-
 garskoj vladi posrećilo se dakle na
 vrijeme otkriti urotu i pohvatati nje-
 zine kolovodje, no već sam čin, da
 je do urote došlo, pokazuje nam kako
 su u nesretnoj kneževini nestali i

razlikovani odočaji. Prinac Ferdinandu
 i njegovoj vladi nećratu doista ruže
 na podnožju Balkana.

Francuska: Vojvoda orleanski
 Filip, čiaš nekoč vladajuće obitelji u
 Francuskoj i pretendent na francusko
 prijestolje, došao je ovih dana u Paris,
 da odsluži tri godine kao prosti voj-
 nik u svojoj domovini. No pošto su
 izgnani iz Francuske svi članovi ne-
 koč vladajućih obitelji, bijaše vojvoda
 uhvaćen i zatvoren, te će biti rijda i
 na tamnicu odsudjen, jer se je proti
 zakonu povratio u domovinu.

Različite vijesti.

† **Barun Metal Ožeković.** Javili smo
 u zadnjem broju, da je opasno obolio po-
 znati hrvatski voličak i rodoljub g. barun
 Metal Ožeković Barlabuševski i Belški,
 a danas nam stigla iz Histinga kod Beča
 žalostna vjest, da je taj čestiti starina na-
 kon kratke bolesti preminuo.

Pokojni barun Ožeković stupio je na
 javnost već god. 1842. te je od tada ži-
 vno riešju i ostrim perom branio i zagov-
 arao prava hrvatskoga naroda i samostal-
 nost kraljevine Hrvatske. Kao vatreni
 ilirac priuio živo burne godine 1848. uz
 prepodritelje hrvatskoga naroda, te bijaše
 jedan od glavnih pomagača Jelačića bana.
 Ihticao se i kasnije u sahorih kolju u
 Zagrebu toli u Pešti braniti postojano
 i neustrajivo prava avoga naroda.

U njemu gubi Hrvatska poštenjaka i
 značajnika, kakovih njoj žalibože danas
 mnogo treba, pak je doista opravdana nje-
 zina žalost za toli čestitim sinom, komu
 kličemo i mi iz dubine srca: Vječni Ti
 pokoj plemeniti duši!

Obitojčka nesreća. Dne 10. t. mj.
 stigla je poslovdaju naše tiskarne gosp.
 Frana Polića grdna obiteljska nesreća.
 Umro mu naime naglom smrću krasni
 trogodišnji jedinac Milan, veseljju i utjeha
 roditeljem. Naše njim iskreno sućutje!

Iz Graca nam šalje žalostnu vjest hrvatsko
 akademičko družtvo „Hrvatska“ da je
 družtveni član Petar Dabčević, dokto-
 rand medicina prošlog mjeseca nakon kratke
 bolesti u 23. god. života s ovoga svijeta
 preminuo. Svećane zadušnice obilježavale
 se u ponedjeljak dne 10. februara u 9
 sati prije podne u stolnoj i dvorskoj crkvi.

Dr. Antun Gruscha kneznadbiskup.
 Bečka nadbiskupija smrću nadbis. kard.
 Gangelbauera obudovjela, dobila je vriedna
 glavara, vojničkog vikara biskupa dra. A.
 Antuna Gruschu, a ovoga je nasliedio
 dr. Laurenz Mayer, dvorski župnik
 Nj. Veličanstva i vrhovni ravnatelj zavoda
 za viši uzgoj svećenika u Beču.

Diocezanске vijesti. Dne 16. pr. mj.
 blagoslovio je presvj. gosp. biskup dr. J.
 Glavinu tri zvana za župnu crkvu u Roču.
 — Mjeseca agusta pr. g. sastao se ovdje
 u Trstu posebni odbor požebožnih muževa,
 koji sabire milodare za gradnju nove župne
 crkve u Trstu. — Dne 7. pr. mj. preminuo
 je g. Josip Cergol, umirovljenji kapelan u
 Orehku, a dne 22. listoga mjeseca gosp.
 Dragutin Podobnik, umirovljenji župnik u
 Bujah. Vječni njim pokoj! — Na izpra-
 znenju župa u Zavrđu raspisan je natječaj
 do 28. t. mj.

Posjelo. Danas 13. t. mj. priredjuje
 „S'ovanska čitalnica“ svojim članovima zadnje
 mesopustno posjelo. Početak u 8 sati
 na večer.

Krabuljni ples „Triškega Sekoia“
 biti će dne 18. t. mj. u redutnoj čvorani
 kazališta „Politeama Rossetti“. Ulaz imati
 će samo članovi i po njih upeljeni gosti.
 Priprave za taj ples čine naši dični „So-
 kolaši“ velike te čine dvoje, da će to
 biti jedna od najliepijih mesopustnih ve-
 selica za Slavene Trsta i okolice.

K velikomu koncertu akademičkoga
 družtva „Zvonimir“ u Beču piše nam ne-
 knadno od tam prijatelj. — Ako svake
 tako i ove godine priredjuje hrvatsko
 akademičko družtvo „Zvonimir“ u Beču
 veliki koncert sa plesom dne 13.
 o. mj. Čisti prihod koncerta namijenjen
 je „Bratošćini hrvatski ljudi u
 Istri“. Ovom prilikom raspisao je odbor
 „Zvonimira“ nekoliko stotina pozivnica na
 zaslužne i rodoljubne muževe i družtva u
 domovini. Radi sveto i plemenite svrhe,
 za koju je određen čisti prihod zabave,
 može se vrlo odbor nadati, da će ga gg.
 iz svih hrvatskih pokrajina obilato pod-
 pomoći. Timi milodari što jui pripošlju
 družtvo pripraviti će takodjer siromasnom
 djaku iz Hrvatske Istre!

Novi načelnik grada Zagreba g. dr. Milan Amruš rodio se je godine 1848. u Beču na Savi. Gimnazija (latinsku školu) učio je u Ynkovcih i u Zagrebu u najboljoj ediklu. Svrstao je u školu, podje u Beč, gdje se posveti ljecništvu, te kao takav postade g. 1872. vojnim ljecnikom u Zagrebu. Kad je god. 1878. Austrija zaposlila Bosnu i Hercegovinu, ode dr. Amruš sa vojskom u Bosnu, gdje je svojim marom i obitirnim znanjem veoma pomogao nesamo vojstvu, već i drugim ljudem. Osobite si je zasluge stekao za uzbuđenje marinske kage, koja je maru po Bosnoj neprestano harala i k namu od onud prelazila. — Svojih zasluga radi postao je god. 1879. zdravstvenia savjetnikom u Sarajevu, a već sljedeće godine povjerenikom bosanske vlade u obćinskih poslovah grada Sarajeva. G. 1881. dobi red Franjo Josipa I. za zasluge. Nu sve to nije ga ipričilo, da se zahvali god. 1883. na svojoj službi i časti, pa da zamieni svoj visoki položaj s djetvom. Ode u Beč, da sluša pravničke nauke, koje je lakodjer svratio s najboljom odlikom. Godine 1888. položio je u Beču sve stroge juridičke izpite s izvrsnim uspjehom i tad se vratio natrag u domovinu, gdje je odmah počeo saborskim zastupnikom naroda za vrplojaki kotar, kog zastupa i danas u saboru na čast sebi, a na koristi i poas svog kotara i cijelog hrvatskog naroda. Mi mu želimo, da i ovu težku zadaću riješi na korist priateljnog nam grada Hrvatske, onako, kako to njegova plemenita duša snuje.

O posveti novoga splitskoga biskupa presvj. g. Nakića pišu iz Zadra "Narodu" sljedeće: "Jučer biskupova posveta svećano obavljena. Na 10 sati prije podne iz nadbiskupskoga palače poila svećenstvo, kaptol, zastupnici spljetske i makarke crkve, biskup Nakić, medju biskupima Poškom i Pavlovićem, za njima nadbiskup Manpas. Pontifikalnom odjelom, procesionom kroz zeleni trg upuili se k stolnoj crkvi pjevajući Benedictus. Pratio ih veliko mnoštvo puka. Sgovorn narječeno nadb. upska palača, sjemeništa, obilježne kuće. Crkva nakičena, razsvjetljena, dubokom pnu. Preko cijele svećanosti pristustvovali u uniformi u presbiterijumu n. pr. namještik Blažoković, savjetnici Kutšchig, Budisavljević, Truxa, kotarski poglavari Pekete i Nardelli i obćinsko zastupstvo. Nakić pravom pobožnošću svakoga zadivio. Kad mu bi postavljena ruka: u ruke predao pastoral, izmedju dva biskupa krenu blagosilivati puk. Ganuće do suza, svak se klanjaše pobožno pred novim biskupom, da primi blagoslov. Svećanost svrši na 12 1/2 po podne. Značaj svećanosti skroz crkveni. Na 2 sata objed kod nadbiskupa, bilo je 36 pozvanih; izim svećenika i rodbine, bile su prisutni: poglavar Nardelli i zaderski načelnik. Zdravica ganuta nadbiskupa novom biskupu, iztaknu njegove riečke vrline i zasluge, to se raduje, da su želje Spljetska napiele njegov izborom na stolicu, gdje će razviti svoj rad na slavu božju i spas duša. Nakićev dugi, liepi, čutlivi, religiozni odgovor ganu prisutne. Najdublje zahvali obćinsko nadbiskupovoj njeđi, odkad unijde u malo sjemeništa, a napose, za nepretgnuti 28 godina odkad je na njegovoj osobnoj službi. Ufa se, da mu neće ni uspriehd nakratki svoju zastitu. Za tim odmah novi biskup napi oduseljeno cesaru i papi. Kanonik Dvornik, zastupnik spljetskog kaptola, zahvali što je spljetska crkva dobila pastira, kakav joj se hotio, krstovim duhom nadahnuta, koji će svojom obitrenom znanošću, duhomok pobožnošću, evangelijskom ljubavi, apoštolskom revnošću, novim sjajem objasiti deavan i slavnu Dajmovu stolicu, te oživjeti nezbrisivo uspomena najvećih spljetskih nadbiskupa. Zahvali nadbiskupu što je on, Splječanin, novoga biskupa hotio posvetiti ordje. jer tim dokaza, da mu na srcu leži koji Zadar toli Spljet, koja se dva grada ovim svećanicim činom opt apajaju u jedinstvu vjere, ljubavi prama crkvi, nepokolebitom puvrženošću prama cesaru i ljubavju kršćansko rimsku promjete. Biskup Parlović na ime Makarke zahvali nadbiskupu najzračnije. Raduje se izboru novoga pastira, kojemu obećaje podpunu privrženost i pomoć u svemu. Nadbiskup Manpas odgovori, da su ga rieči spljetskoga kanonika ganule i da je svedjer naklon pomoći Spljetu, koji iskreno ljubi. Zahvaljuje Pavloviću i stalno se uzda, da će novomu biskupu i obćinsko težki jarain pomoć aduštih svećenika. Objed svrši na 4 sata.

Hrvatska čitaonica u Kasuvu priređuje u nedjelju dan 16. februara t. g. u vlastitih prostorijah "Narodnoga doma" zabavu sa sljedećim programom: 1. Sbor. 2. Deklamacija. 3. Opetuje se na obću

želju: "Bog se smiluj!" Vesela igra u jednom činu u kastavskom varietju. — Lica: Juris Jurinov, postolar, gosp. Božo Dubrović, Mara, njegova žena, gđica. Ema Debračević, Mihalja, knez, kum gorujih, gosp. Vinko Rubeca, Luce, njegova žena, gđica. Ljubica Jelušićeva, Jožić, postolarški asistent, g. Bruno Jarinić, 4. Solo "Lastavicam", pjeva gđica. Ida Kormüller uz pratnju glasovira po g. Miroslavu Grosmanu. 5. Sbor. 6. Tombola. 7. Ples. Svirati će sekstet riečke građanske glazbe. Ulaznica za osobu 1 for., za obitelji i for. 50 vrd. Darovi se sa zahvalnošću primaju. Početak ob 3. uri na večer. — Slobodno je deci u kostumu.

Promjena u uredništvu "Hrvatske". Čitamo u 31. broju zagrebačke "Hrvatske", glasila stranke prava, da je g. M. Lovrenčević pretao podpijavati "Hrvatsku" kao odgovorni urednik došim je preuzeo uredništvo g. Vjekoslav Fleischer. Glavnim suradnikom lista postao je naš volećeniji prijatelj i diepi hrvatski pjesnik August Harambašić, komu stoji uz bok prvi stranke pretao g. Ante Starčević i Fran Polnegović, mladi knjiševnici Nikola Kokotović i Stjepan pl. Miletić, te dosadašnji urednik g. M. Lovrenčević. Srotno!

K izvišće o sjajnom plesu hrvatske čitaonice na Bieci, koje probisimo u zadnjem broju, imademo nješto ispraviti, što je našemu izvanrednomu izvjestitelju izbjeglo. t. j. da je ples otvorila suprug predsjednika čitaonice, gospođa name barina Gjure Vraniczanj, nipošto pako gospođa Irma Vraniczanj — kako bijaše pogriješno tiskano.

Zabava u Buzetu. Od tamo piše nam prijatelj 10. t. mj. Jučer na večer, kako bijaše već javljeno u Vašem cijenjenom listu, priredili su naši mladi rodoljubi veselice kod "Pontane" (sv. Ivan) u prostorijah g. J. Čerovca. Neereda je htjela, da je ravno oko 8 sati na večer buknuła vatra na imanju g. Jakova Negri, obćinskoga savjetnika i to u Malakuba kraj Štepeđa. Storo i mlade pobitilo je tamo, da pomogne vatra ugasiiti, ali njim to do polnoći ne; podje za rukom. S tog razloga nemogahu mnogi prisustvovati veselici. Gotovih bijaše iz Vidicah, Munsh, Danah itd. Okolo 8 1/2 zapjeva sbor liepu narodnu himnu "Istrane dragi", pak se predstavljala šalognra u 1 činu: "Novci za diplomu". Izvrsan Gvičić bio je gosp. V. C., koji je svoju ulogu baš krasno odigrao. Veoma dobar bijaše i g. E. B. u osobi Vinka; g. Podreka; P. Flego, A. Flego odigrali su svoje dobro svoje uloge, te se ufamo, da će vremenom biti na dnu naših diletanta. — Poelje igre zapjeva sbor krasnu pjesmu: "Četiri vjeka", a iz toga predstavljala sepošalica "Jedan i dva" u kojoj je opet g. V. C. odigrao svoju ulogu, kao da bi bio svaki dan u tom poslu. Na koncu deklamirao je isti "Kljetnikom Hrvata", a pljeskanju nebijase konca ni kraja. S tim se je svršila ova liepa veselice, te je bez dvojbe svatko otišao zadovoljan kući. Ufamo se, da će nam do mala naša dična mladež opet prirediti ovakvu zabavu, koja budi i kriepi narodnu svijest, a k tomu oplemenjuje duh i srce. Inače bih vam još s togodog javiti, ali za danas moram pustiti jer čitim prve znakove influence; no tim ozdravim, bude li božja volja, javiti ću vam se opet. — Buzetan.

Iz Zagreba piše nam redoviti izvjestitelj: Prino mesopust sjedi već skoro mjesec dana za svojem prijestolju. Jedna se pokazao, eto gdje svjetlana zamamljena njegovim raskošnim čarom, hli hripićice pred njega, da mu služi i da mu žrtvuje dosta novca, a po koji i dragocino zdravlje. Njekakav duh uvukao se u mlado i staro, te neodoljivom silom tjera ih u vrtlog bućnog mesopustnog života. Od malog, obrćenog dječarka, koji već svojom izvanišinom predstavlja njeku vrst "maskare", pak sve do najefrasnijeg šćirica, koji namazanom kosom raznim pomadami pišji derzovito u mimoprolazeće djevojke; od fine gospodjice, koja križe svoje dražestno lice pod skupcionom krabuljom, da može tim slobodnije pasti svoje liepe oči na prolazećih, do ostarjele gospodje, koja se još jednom naužije tog liepog svieta; i sve to hoće, da daše oduška svojim gorućim željam, da zadovolji svojim neodoljivim strastima. Svako društvo, svaki zavod hoće, da priredi svoj "sijajni" ples; a gradska čitlona, ili sgrada "Sokla", "Kola" ili glashenog zavoda, koje sve plamte u sijaju plinskih i električnih svjetiljka, svake su večeri središće raznih razreda zagrebačkog obćinstva. U gostionu, u krahah, u zakuljih, sve vrvi i vri

se uz matju deraću, koje harmonike ili kahkog razlapanog glasovira. I avenućinaste gradjace spopala je nakon četiri godine i opet kelja, da na svaki način i pod svaku cijenu prirede svoj "sijajni" ples sveučilišne mladeži. Ali pošto se radi njega uzvitala na sveučilišnu silu bura, koja još avcedijih brjio rušičaste nose nekoliko šidovskih i njim alćnih "šćirica" i "šćikalasa", te se još o njegovom uspjehu ništa nema, to si pridržajem dužnost, da Vas kasnije o njem obširnije izvjestim.

Veliko veselje, kakva Zagreb nije doživio, već nekoliko godina, razdragalo je zagrebačko obćinstvo dne 29. pr. mj. Kako vam onomadnih javih, izabralo je zagrebačko svietno gradjinstvo u gradsko zastupstvo većinom opozicionalne kandidate. To gradsko zastupstvo držalo je dne 29. pr. mj. svoju drugu sjednicu, u kojoj se je konstituiralo i izabralo svog novog načelnika u osobi g. dra. Milana Amruša, poznatog opozicionalnog govornika i brašitelja hrvatskog državnog prava na saboru u Zagrebu. Stolica zagrebačkog načelnika bila je, hvala velikoj brigi naše madjarske vlade, ispraznjena kroz pune dvie godine, usljed čega se u gradsko poglavarstvo uvukao nered, a i najvažniji poslovi ostali su neriešeni. Dosta je napomenut samo uradjenje i kanalizacije grada Zagreba, koja je sa zdravstvenog gledišta toli potrebna; onda pitanje tramvajja, koje se je tek ovih dana približalo konačnomu riešenju, i mnogo drugih važnih pitanja.

U takovih okolnostih pozdravilo je neodrisno zagrebačko gradjinstvo ovaj sretni izbor, neobćinim veseljem. Sve stranke, bez razlike programa, nazrievaju u dr. Amrušu vrlo umnoga, naobraženoga i finoga čovjeka, koji ima sve sposobnosti, da uredi pomriene odnošaje i da dovede gradsko poglavarstvo na čvrstu podlogu, na kojoj će moći svestrano zadovoljiti svojim raznovrsnim, težkim zadacima. Jedno od najvažnijih pitanja po Zagreb jest uredjenje zdravstva. U strom govoru, kojim se novi načelnik zahvalio zastupstvu za izbor, reče medju ostalim, da "Zagreb mora postati pravi sanatorium", a on kao izvrsna ljecnička sila, znati će sjegnoro bolje nego ikoji drugi odstraniti sve zaprieke, koje stoje tomu na putu. Druga glavna točka njegovog programa jest razvitak Zagreba. Zagreb neamije nazadovati; on mora na financijskom i prosvjetnom polju napredovati, tako da svaki Hrvat može nekakvim poznanom kazati na svoju prietolnicu, koja mora da bude sviezda provodnica svega hrvatskoga naroda, komu pripada i naša žilbožo od matere zemlje već rano odtrgnuta Istra. U novozabranog načelnika polaze zagrebačko gradjinstvo u obće najliepše nade, a i Hrvati po svih hrvatskih pokrajinah pozdraviti će njegov izbor neprikrijeven izrazom veselja, a za svimi neće po gotovo zaostati ni Hrvati Istre, već licem okrenjeni napram istoku, jer od istoka dopire svietlo, kliknuti će mu, čestitajući našem liepomu Zagrebu na izbor, arđalni: "Zivio dr. Amruš, dika naših načelnika i Zivita Hrvatska!" — Milan.

Iz Savinjska piše nam prijatelj 10. t. mj. Pcznate su Vašim čitateljem komedije zbriše se ordje još godine 1884. kad no je ono našim šarenjakom ozdravilo u ovoj obćini. Videći oni, da nam se inače nemogu osvetiti, utekoše se u crkvu. Kad je došao amo sudačni župnik nagovorili ga, da promjeni naš starinski crkveni jezik, da zamjeni molitve i pjevanje hrvatsko sa latinskim i talijanskim. On se žilbožo dao zagovoriti. Prije se n. pr. molilo po sv. misi "Angieo Gospodnji"; a sada "Angelus Domini"; prije se pjevalo "Budi hvaljeno", a sada ništa; prije bijaše kršćanski nauk pred blagoslovom za održavanje, a sada ništa; pjevalo se "Častimo Te" sada "Vi adoro"; litanije B. D. Marije pjevane prije hrvatski, pjevaju se sada latinski. Kad je nastala ta promjena u crkvenom jeziku, zavladao je izmedju naših šarenjaka veliko veselje, jer su valjda mislili, da su tim izkorenili hrvatski jezik iz crkve. Da se još bolje narugaju s nami, porukoše se naši šarenjaci sa klupa na orgulje — gdje orgulja ni nema — te počeo tu pjevat (došim se nije prije tu pjevalo), bacat odzgor prah i smrad na narod u crkvi. U izpraznjene tim klupe, gdje se je prije pjevalo, počeli zalaziti drugi ljudi, a medju timi i neki starac od preko 70 godina, koji je u svojoj mladosti uvijek tu pjevao, a od svih poštenjaka vaza cijenjen bio, jer je obnašao preko 45 godina čast župana ili obćinskoga savjetnika pak je i sada član obćinskoga upravnoga vieća. U istu klupu dolazio je čestno starčev sin i jedan unuk, na buduć

je ta obitelj tra u šarenjaku peti, tr žili su naši kulturanoši kako bi ih iz klupe oterali. Vratili se natmo kroz 4—5 nedjelja opet u klupe, te počeli tu opt pjevati. No naš starac se nemice više iz klupe. Razjareni radi toga šarenjaci nehtjedose dalje pjevati ni u klupah ni na orguljah. Utekoše se napokon k gospodinu župniku moleći ga, da istjera iz klupe starca i njegovu djecu. Župnik ih abilja ualiti, te odpravi jedne nedjeje starca i njegove iz klupe riečmi: da je ono mjesto za pjevače, a ne za ostali narod. Ispunila se dakle želja naših protivnika. No varao bi se tko bi mislio, da se mi otdada te zadovoljni bili. Pjevali su h. još dvie nedjelje u klupi pak se opet povratili na orgulje.

Sada neka nam svatko nepristra reče: nije li to zbijati komediju u svetom mjestu, gdje smo svi jednaki i gdje se nebi smjelo dopustiti, da nekolicina njih radi kako i što njoj se evidi. O obćinih komedijah, koje se ordje vrše odpotle imademo čestitoga učitelja, izvjestiti ćemo Vas drugi put. Društvo "Slavjanski napredak" u Splitu priređuje na 15. februara t. g. u 7 1/2 sati na večer u Dronari "Diana" veliki društveni ples na koji se pozivlje gg. članove i prijatelje društva.

Neuku nauka.

Čišćenje kore na stablih u voćnjacih. Stupili smo u doba godišta, gdje će trebati nastojati oko toga, da se podupre rat i razvitak drva kod voćaka. Najpoglavitiiji zadatak ovoja nastojanja jest čišćenje i izelivanje kore. Kod staroga drvca ovaj rad stoji u tom, da se ostruže kora, da se oprosti mahovine te se otvori pristup zraku do likovine, kroz koju biva izpara i strkanje krvine. Mjesto da se ostruže kora, polučuje se ista vrha i tim, ako se stablo može vaspomeno raztopinom, kojoj je moći dodati korrosivnih tvari: pepeljike (potaše), sode, mistina itd.

Tko ne će, da obeli stabalje, jer mu može na godi onu ona svjetla bjelina, može mjesto vapna uzeti vapnena g chlorira po 1 kilogram na 20 lit. vode.

Franzcki "Revus horticole" preporučuje raztopinu: 500 gr. sodiuma ili morske soli ili pako vapnena chlorira na 20 lit. vode, pak veli, da svatko ova raztopina ne samo što čisti koru, već ubija jajnaša, ličinke i crvice. Da bude insekticidna snaga raztopine jošta veća, preporuča malen dodatak modre galice.

Još nam valja dodati, da je dobro u svaku raztopinu, što smo ju ugotovili za mazanje stabla, umiešati nešto crna sapuna, koji zastavlja smolu i druge mastane i smolne tvari, što zastvaraju pore drva; ovako biva dvo pristupnije blagoslovnim uticajem zraka i vlage. G. L.

Listnica uredništva.

G. Rumunj. Na anonimna pisma nemozemo odgovoriti.

Javna zahvala.

Kod mnogih prilika pokazao je naš velievrdni dr. Venceslav Kormuščin, liečnik u Kasuvu, osobito znanje i vještinu u liečenju različitih bolesti. Sice puno zahvalnosti naprama gori rečenomu silu ma, da mu ovim javno zahvalim za trud i njegu, što on upotriebi za vrijeme teške bolesti moje drage supruge Marije, koja pred šest godina bolovase na upali hrtbenjače, a pred ovo malo dana na upali u plućih. To su svakako dvie vrlo teške bolesti, al ipak naš poštrovni g. liečnik, svojim znanjem i vještinom izlieči koli prvu toli drugu bolest. Sretan se čutim, što mogu i ovom prilikom izreči našemu vrlom g. liečniku: "Srdačna hvala!" Rukavac, dne 10. veljače 1890.

Franz Kinkela-Lovrinov trg-ovac.

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17, priporoča se vjudno pri visokom Častiti duhovštinu u napravu crkvenih monstira, orudja najnovije oblike, kot: monstira, kličevy itd. itd. po najnižji ceni. Stare rieči poprav, ter jih u svoji plati in posarbi. Na blagovolju uprašuje zadovoljan odgovarja. 25-6.

Pozilja blago dobro spravljeno in poštinno proste!

